

KOMMISSORIUM FOR OPGAVEUDVALG UNGES SUNDHED OG TRIVSEL

1. BAGGRUND OG FORMÅL

De unge i Gentofte Kommune ryger og drikker mere end landsgennemsnittet - og andelen af unge, der har prøvet hash og andre euforiserende stoffer er stigende. Der er ligeledes en stor gruppe unge, der mistrives. Kommunalbestyrelsen ønsker, at opgaveudvalget Unges Sundhed og Trivsel formulerer konkrete forslag, der kan skabe gode rammer om ungelivet i Gentofte Kommune og kan motivere de unge til en adfærd med mindre røg, alkohol og stoffer – og højere trivsel.

Alkohol, rygning og andre rusmidler

Unge i Gentofte Kommune drikker alkohol og ryger cigaretter oftere end andre unge i Danmark. Det hyppige alkoholforbrug ses særligt blandt unge i grundskolen og på de gymnasiale uddannelser. På de gymnasiale uddannelser drikker 15 % af unge i Gentofte Kommune 10 dage eller mere om måneden. På landsplan er det 7,6 %. 11,2 % af de 15-19 årige kvinder ryger dagligt i Gentofte Kommune – landsgennemsnittet er 6,4%. Og 60% af de unge kvindelige dagligrygere røg første gang før de fyldte 15 år – *altså FØR de kom på en ungdomsuddannelse.*

Der er sket en generel stigning i andelen af unge, der har prøvet hash og andre euforiserende stoffer i hele Region Hovedstaden. I Gentofte Kommune er denne stigning dog betydelig større. Andelen af unge i Gentofte Kommune der har prøvet andre euforiserende stoffer end hash er steget fra 5% i 2013 til 15% i 2017, og andelen af unge der har et højt forbrug af stoffer (8,2%) er højere end regionsgennemsnittet (6,6%).

Forekomsten af samtlige risikofaktorer (daglig rygning, storforbrug af alkohol, usikker sex, dårligt selvurderet helbred og højt stressniveau) er højere blandt unge med stofforbrug end blandt alle unge i kommunen.

Samlet set er der et behov for at sætte ind overfor rygning, alkohol- og rusmiddelindtag blandt unge i Gentofte Kommune.

Sammenhæng mellem dårlig trivsel og brug af rusmidler

De fleste unge i Gentofte Kommune lever et travlt ungeliv og for mange oplever, at der er et stort præstations- og forventningspres, som både kommer indefra og fra omgivelserne. De unge i Gentofte Kommune er generelt gode til at håndtere presset og formår at navigere i ungdomslivet, men der er ikke desto mindre for mange unge, især kvinder, der har fysiske- og psykiske symptomer på at være under pres.

Ifølge Sundhedsstyrelsen er god mental sundhed og trivsel beskyttende faktorer i forhold til at starte et forbrug af stoffer og andre rusmidler. Unge, som mistrives, har en mere ekstrem og risikovillig ruskultur end unge, der trives. Således vil indsatser, der fremmer børn og unges trivsel samt mentale sundhed og forebygger brug af alkohol og tobak, også have en stofforebyggende virkning.

Hvis vi vil lykkes med at forebygge brug af alkohol, tobak og stoffer, er det derfor også nødvendigt at fremmer børn og unges trivsel. En bred og sammenhængende tilgang i arbejdet med unges rusmiddelforbrug vil derfor give god mening. Det er dog væsentligt at fremhæve, at langt fra alle unge har en problematisk og vidtgående rusadfærd. Der er altså også en stor positiv ressource blandt unge i Gentofte Kommune.

Erfaringer fra andre kommuner og lande

For at sikre de ønskede adfærdsændringer blandt Gentofte Kommunes unge skal opgaveudvalget tage udgangspunkt i erfaringer og evidens på området.

I en nordisk sammenhæng er der fx opnået mærkbare adfærdsændringer med en tilgang, hvor det politisk er blevet besluttet at arbejde med en bred og sammenhængende tilgang. Der arbejdes fx med unges trivsel og sundhed på både et overordnet politisk niveau, i institutioner og lokalsamfund og blandt unge og deres forældre. Her tages udgangspunkt i forskningsbaseret viden, på at nå de unge *før* de begynder at indtage rusmidler samt engagement af lokalsamfundet.

Erfaringerne viser samtidigt at positive adfærdsændringer i forhold til unges ryge-, alkohol- og stofadfærd kræver en lang, grundig og vedholdende indsats, hvor flere forskellige arenaer arbejder sammen.

2. UDVALGETS OPGAVER

Kommunalbestyrelsen er bekymrede over ryge, alkohol og stofadfærden blandt unge i Gentofte Kommune og finder samtidigt den stigende andel unge med symptomer på mistrivsel alarmerende. Derfor ønsker Kommunalbestyrelsen, at opgaveudvalget Unges Sundhed og Trivsel formulerer konkrete forslag, der kan skabe gode rammer om ungelivet i Gentofte Kommune og kan motivere de unge til en ændret adfærd med mindre røg, alkohol og stoffer – og højere trivsel. Det er en ambition, der kræver innovative og markante løsninger og som ønskes afspejlet i opgaveudvalgets anbefalinger.

Opgaveudvalgets arbejdsopgaver er således at:

- Udarbejde anbefalinger til konkrete initiativer, der kan skabe gode rammer, og støtte og motivere de unge til en ændret adfærd med mindre røg, alkohol og stoffer – og højere trivsel.
 - De konkrete anbefalinger skal være baseret på en bred og sammenhængende tilgang og således forholde sig til, hvad der kan gøres på både et overordnet politisk niveau, i institutioner og lokalsamfund og blandt unge og deres forældre.

Opgaveudvalget skal i sit arbejde blandt andet tage afsæt i eksisterende evidens og erfaringer fra andre kommuner og lande som fx Norge og Island, samtidig med at Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakker inddrages.

3. SAMMENSÆTNING AF UDVALGET

Opgaveudvalget nedsættes af Kommunalbestyrelsen under Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget, Kultur-, Unge og Fritidsudvalget og Skoleudvalget i henhold til § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse.

Opgaveudvalget består af følgende medlemmer:

- 5 medlemmer af Kommunalbestyrelsen i Gentofte Kommune.
- 10 borgere fordelt således:
 - 2 borgere som er elever på en folkeskoles udskolingstrin i Gentofte Kommune med kendskab til problematikkerne vedrørende rygning, alkohol og andre sundhedsspørgsmål.
 - 2 borgere som er elever på en ungdomsuddannelse i Gentofte Kommune med kendskab til problematikkerne vedrørende rygning, alkohol og andre sundhedsspørgsmål.
 - 1 borger som har erfaring med livet som forældre til en elev i en folkeskoles udskolingstrin i Gentofte Kommune.
 - 1 borger som har erfaring med livet som forældre til en elev på en ungdomsuddannelse i Gentofte Kommune.
 - 2 borgere med erfaring fra en ungdomsuddannelse i Gentofte Kommune – enten via bestyrelsesarbejde, ledelse eller undervisning.
 - 2 borgere med erfaring fra en folkeskole i Gentofte Kommune – enten via bestyrelsesarbejde, ledelse eller undervisning.

Opgaveudvalget inviterer eksperter ad hoc og gør undervejs brug af trykprøvninger, drøftelser og prøvehandlinger både internt blandt relevante medarbejdere og Kommunalbestyrelsen og eksternt blandt fx unge, forældre, videnspersoner, rektorer, lærere, skoleledere, bestyrelser, aktører på ungeområdet mf.

Kommunalbestyrelsen udpeger formand/næstformand for opgaveudvalget.

Sekretariatstand til opgaveudvalget koordineres af direktøren for Social & Sundhed.

4. UDVALGETS ARBEJDSFORM

Udvalget tilrettelægger selv sin arbejdsform indenfor rammerne af styrelsesloven, Styrelsesvedtægten for Gentofte Kommune samt Kommunalbestyrelsens beslutninger. Formandskabet sikrer den nødvendige sammenhæng til de øvrige opgaveudvalg og de stående udvalgs arbejder.

På udvalgets første møde fremlægges forslag til mødeplan.

Udvalget skal tage stilling til, hvordan de vil involvere borgere, videnspersoner mv., der ikke er medlemmer af udvalget i udvalgets opgave.

Opgaveudvalget kan i sit arbejde nedsætte arbejdsgrupper. I arbejdsgrupperne vil der kunne inddrages yderligere relevante interessenter.

Opgaveudvalget kan endvidere inddrage yderligere interessenter og personer med særlig viden eksempelvis gennem afholdelse af workshops, offentlige møder m.v.

Opgaveudvalget skal komme med forslag til, hvordan borgerne i Gentofte Kommune aktivt kan bidrage til at realisere de tiltag, som opgaveudvalget foreslår.

Opgaveudvalget skal overveje, hvordan de teknologiske muligheder kan udnyttes i løsningen af udvalgets opgave, samt hvordan udvalget kan anlægge en innovativ tilgang til løsningen af opgaven.

5. TIDSPLAN

Opgaveudvalgets arbejde påbegyndes anden kvartal 2019 og afsluttes i tredje kvartal 2020.

Opgaveudvalget påtænker at inddrage ad hoc personer som fx relevante medarbejdere, videnspersoner, unge, forældre mf til at trykprøve og gennemføre prøvehandlinger, der kan kvalificere opgaveudvalgets anbefalinger.

Opgaveudvalget præsenterer Ældre-, Social og Sundhedsudvalget, Kultur-, Unge og Fritidsudvalget samt Skoleudvalget for opgaveudvalgets arbejde ultimo 2019, første kvartal 2020 og præsenterer den endelige aflevering tredje kvartal 2020.

6. ØKONOMI

Udgifter i forbindelse med opgaveudvalgets arbejde afholdes indenfor eksisterende budget.